

Sekretariatet
Daniel Nilsson
Tfn: 063-14 75 71
E-post: daniel.l.nilsson@regionjh.se

2022-08-02

HSN/807/2022

Uppföljning av psykisk ohälsa bland unga

I hälso- och sjukvårdsnämndens uppföljningsplan för 2022 framgår att nämnden ska följa upp pågående arbete rörande psykisk ohälsa bland unga.

Följande rapport innehåller dels uppföljning om hur länets ungdomsmottagningar arbetat under året, dels en redovisning om hur BUP valt att använda de extra medel som tillförts området.

Ungdomsmottagningarna

Ungdomsmottagningarna i länet har som mål att:

1. Korta väntetiderna till samtalsstöd för unga på alla mottagningar (Ösd, Sveg och Strömsund), till 3 veckor för bedömning och behandlingsstart i direkt anslutning.
2. Utöka det förebyggande hälsofrämjande arbetet med betoning på psykisk hälsa.
3. Ändra arbetssätt för tidig upptäck av våldsutsatthet.
4. Lätt väg in för flickor/unga kvinnor med smärtsam mens (dysmenorré) – en diagnos starkt kopplad till psykisk ohälsa.
5. Jämlik vård -digital plattform med användarvänlig ungdomsanpassad app.

Vad är gjort och plan för hösten 2022

1. Rekrytering av fler medarbetare med steg-1 kompetens avslutad. 2 kuratorer tillträder i augusti och Ungdomsmottagningarna har då ett psykosocialt team med 6 medarbetare (5 kuratorer och 1 psykolog + 1 kurator i Sveg 1 dag/v anställd av kommunen)

Det går att se att behovet av samtalsstöd ökar, det märks på besöksstatistiken som ökar och väntetiderna har blivit längre.

Besök hos psykolog /kurator	direkta besök	indirekta besök	Summa
ack juni 2020	36	758	794
ack juni 2021	50	787	837
ack juni 2022	71	851	922

Ungdomarna kan komma i kontakt med mottagningen och boka en tid varje vardag, telefonen är öppen till reception hela dagen, där går det att boka + telefontid till psykosociala teamet varje dag, med god tillgänglighet. Väntetiden har i vår varit 6 veckor för en första bedömning och därefter ca 3 månaders väntan på behandling. Till hösten, när

inskolning av nya medarbetare är klar, är målet en väntetid på max 3 veckor för bedömning och behandlingsstart direkt.

2. Samverkan initierad med elevhälsan i länet. Ungdomsmottagningen ska delta på skolsköterskedagen i september med workshop där det är tänkt att vi ska formulera hur vi kan samverka, både i mottagningsverksamheten och i klassbesöken eller gruppträffar med vårdnadshavare. Teamen i det utåtriktade arbetet består av kurator/psykolog och barnmorskor och fokus blir psykisk hälsa, stigma kring psykisk ohälsa och levnadsvanor. Tanken är att under hösten även hitta ett sätt att samverka med elevhälsans kuratorsgrupp, fram till dess sker det i samband med klassbesöken på respektive skola.
3. Medarbetarna har utbildats i SEXIT. En metod som syftar till att unga som är sexuellt risktagande eller utsatta och/eller personer med erfarenhet av våld, ska identifieras och erbjudas relevant vård och stöd. Implementering sker under hösten.
4. Utbildningstillfällen bokade för intern-kompetensutveckling kring omhändertagande av tjejer med dysmenorré. Rutiner är under framtagande tillsammans med MLU, gynekolog och barnmorskor i samverkan med läkare på Ungdomsmottagningen i "Norr" och TON-arg (Arbetsgrupp inom SFOG med intresse för tonårsgynekologi)
5. Utredning "Digital ungdomsmottagning" förväntas startas i höst av Folkhälsoenheten med Ungdomsmottagningen i samverkan. Digitala ungdomsmottagningar finns inom flertalet Regioner. De som lyckats bäst har haft en lättanvänd app. Det digitala alternativet idag är 1177 som är krångligt och Min Hälsa har ingen app.

Ungdomsmottagningen har därför påbörjat dialog med Utvecklings och Digitaliseringsenheten för möjlighet att köpa in en lättanvänd app som är ungdomsanpassad. Ungdomsmottagningen har föreslagit "Visiba Care" och deras användarvänliga app. Ungdomsmottagningen i VGR, Västerbotten och Dalarna är exempel på mottagningar som använder appen och är mycket nöjda. Det som krävs är att det är kompatibelt med Cosmic.

Ex: [Ungdomsmottagning via app får högsta betyg - VGRfokus - Dina nyheter från Västra Götalandsregionen](#)

[Nya appen "Ung i Dalarna" gör det enklare att nå ungdomsmottagningen | Region Dalarna \(mynewsdesk.com\)](#)

Utvecklings- och digitaliseringsenheten försöker se över om det i stället finns någon lösning utifrån det avtal vi har idag med "Min Hälsa". De har i dagsläget tyvärr ingen app. Ungdomsmottagningen ser nu en risk att det inte blir tillräckligt användarvänligt och ungdoms-anpassat och då troligen ett svårare projekt att nå ut med tjänsten.

För att Regionen ska kunna nå unga digitalt behöver vi verktygen anpassas till gruppen, vara trovärdiga och lättförståeliga. Unga blir ofta varnade för äldre på nätet och uppfostras att vara kritiska. Vi kan därför se att de är misstänksamma mot den digitala vården och väljer oftast fysiska besök även om ett digitalt hade passat dem bättre.

Ungdomsmottagningen är ofta den första kontakten en ung person tar med sjukvården på egen hand, och behovet kan se mycket olika ut.

Vi vill vara lättillgängliga och visa på att ingen fråga är för liten eller stor.

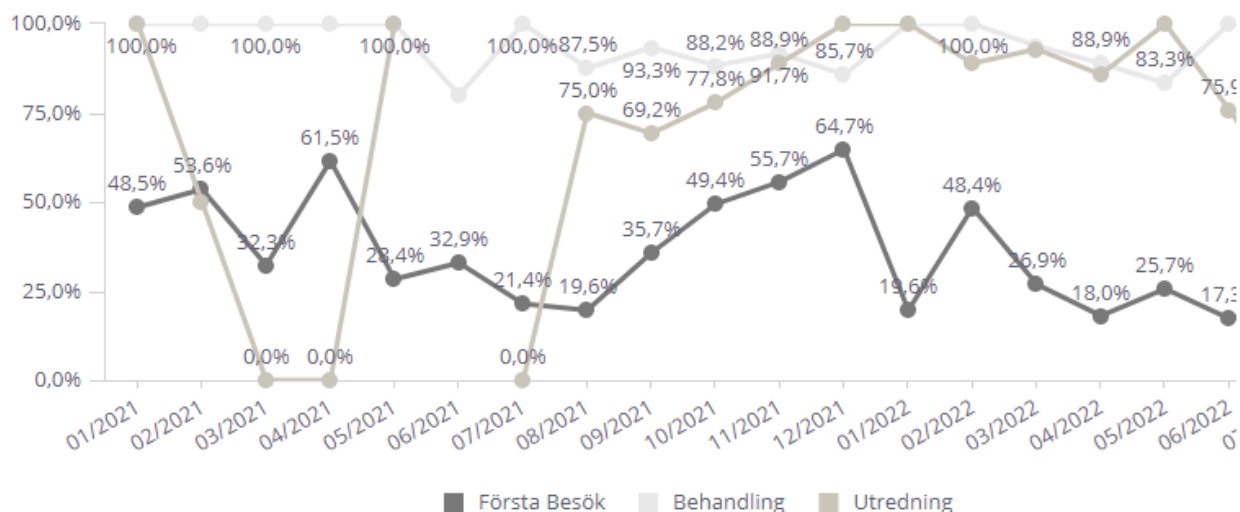
Alla ska få möjlighet till en första kontakt, även om en bor långt ut i länet.

Många unga berättar inte heller för någon vuxen i sin närhet om besöket hos oss, och då kan det krångla till det om det tar en hel dag att ta sig till oss. Det blir frånvaro från skolan och kontakt med vårdnadshavare från skolan.

En enkel digital kontakt med Ungdomsmottagningen, underlättar för den unga. Vi kan då i stället tillsammans komma fram till en bra lösning med ett fysiskt besök om det är behovet.

Barn- och ungdomspsykiatri

Under årets första fem månader fick 34% sitt nybesök inom 30 dagar (krav i kömiljard 72%). Större andelen av nybesök genomförs av BUP:s mottagningsteam. Teamet utökades under 2021 med 2 tjänster finansierade med statliga psykisk hälsa-medel till totalt 7 tjänster. Under hösten 2021 ökade då tillgängligheten till närmare 60% som fick komma inom 30 dagar. Under våren slutade 1 medarbetare och 1 gick på längre föräldraledighet. Försök att ersättningsrekrytera dessa 2 lyckades ej under våren, dock har man nu lyckats rekrytera 1 ny medarbetare som börjar i september. Föräldraledig medarbetare återkommer under september på 50%. Periodvis har medarbetare omfördelats till mottagningen från öppenvården. Dock påverkar det tillgängligheten till specialiserad vård varför det inte låter sig göras i någon större utsträckning.

Tillgänglighet BUP

Tillgänglighet till fördjupad utredning samt behandling påbörjad inom 30 dagar efter beslut (vårdplan) ligger båda en bra bit över 90% stabilt (krav i kömiljard 72% för vardera del). Ökat inflöde under flera år och även så under 2021 och början av 2022 medför att BUP har svårt klara god tillgänglighet nya patienter. Vid beslut om utredning samt beslut om

specialiserad behandling och upprättad vårdplan klarar BUP tillgängligheten betydligt bättre. Se ovan.

I en nationell jämförelse ligger Region Jämtland Härjedalen sämre till avseende första besök men betydligt bättre till än landet i övrigt avseende fördjupad utredning och behandling.

De extra 5 Mkr som tilldelats för 2022 med avsikt att öka tillgänglighet till samtalsbehandling har medfört att verksamheten kunnat rekrytera fler psykologer och kuratorer. Dock har fler medarbetare under 2022 än tidigare år lämnat verksamheten. Delvis pensioneringar men även medarbetare som valt annat arbete. Några till primärvården och ungdomsmottagningen och några till kommunerna. Sammantaget har det netto inneburit att bemanningen varit oförändrad trots dessa nya medel. Fortsatt rekryteringsarbete pågår.

I tillägg har nu en upphandling genomförts där en extern utförare fått uppdraget att under hösten och hela 2023 genomföra neuropsykiatriska utredningar i en volym av 15-20 utredningar per månad. Detta kommer avlasta verksamhetens egenanställda psykologer som då i större utsträckning kan prioriteras till samtalsbehandling. De extra medlen kommer delvis användas till köp av utredningar då det som beskrivet ovan medför att resurser till samtalsbehandling kan frigöras.

Antalet genomförda besök ökade markant under 2021 och även under senare våren 2022 vilket är mycket positivt. I januari till och med en bit in i mars var antalet besök något mindre då verksamheten var påverkad av stor personalfrånvaro orsakad av höga covid sjuktal (10% sjukfrånvaro).